

Recenzii

Un aspect și mai important îl reprezintă grija față de Biserica Vie sau comunitatea din această zonă mărginașă a Sibiului, situată la granița dintre urban și rural. Caracterul eterogen care domina unul din cele mai tinere cartiere construite înainte de Decembrie '89 se manifesta îndeosebi prin frecvențele acte de violență comise de numeroșii tineri crescuți printre cenușiile blocuri. În acest context survine decizia de înființare a parohiei din Valea Aurie (12 mai 1990) și desemnarea Părintelui Săsăujan ca preot paroh (1 iunie 1990). După doar 2 zile, de praznicul Rusaliilor (3 iunie 1990) este celebrată prima liturghie în aer liber în acest cartier, pentru ca după alte 50 de zile să fie pusă piatra de temelie a bisericii de zid (22 iulie 1990). Au urmat demersurile administrative, instalarea unei provizorii biserici de lemn în care s-a slujit în intervalul 1990-1993. Biserica de zid a fost ridicată între anii 1993 și 2000, iar înfrumusețarea cu frescă s-a realizat în perioada 2005-2009, de către pictorul Oprea Pioară.

Un amănunt omis de autor, din modestie, este faptul că în cadrul acestei parohii s-a format o frumoasă generație de preoți, tineri dedicați proiectelor sociale, dar și lucrării de zidire propriu-zisă a bisericii. Acești ucenici slujesc azi în sate și orașe, încercând să transmită mai departe „duhul” deprins alături de Părintele Simion.

Imaginile care completează această secțiune dau mărturie despre începuturile modeste ale parohiei și despre truda cu care s-a realizat împreună cu enoriașii sfânta lucrare de înălțare a unei biserici devenită simbol al dispoziției jertfelnice a creștinilor autentici.

Cel de-al doilea capitol evidențiază Asociația filantropică „Sfântul Nicolae” din cartierul Valea Aurie din Sibiu, prezentând înființarea acesteia și demersurile pentru ridicarea unui centru social modern, proiectele sociale desfășurate și contribuțiile deosebite ale multor persoane la ridicarea acestui centru și la sprijinirea proiectelor existente. Și de această dată imaginile întregesc datele înșirate despre respectivele proiecte, ilustrând căldura și atmosfera deschisă care au caracterizat inițiativele organizate în cadrul Asociației.

Parcursul acestei monografii-album se dovedește un foarte necesar sprijin moral pentru toți preoții rutinați sau descurajați de dificultățile întâmpinate în pastorație și poate fi considerată o invitație de a-l cunoaște mai bine pe acest vrednic păstor care și-a dedicat trei sferturi din viață slujirii sfântului altar și propășirii comunităților ce i-au fost încredințate.

Asist. Dr. Dragoș Boicu

Dr. Alexandru Briciu, „MITROPOLITUL ANTONIE PLAMADEALA, DIPLOMAT CRESTIN. Contribuții la dezvoltarea dialogului teologic internațional.”, Ed. Andreiana și Ed. ASTRA Museum, Sibiu, 2017, 542 p. + 27 p. cu ilustrații, ISBN: 978-606-989-001-1 și ISBN: 978-606-733-199-8

Autorul Alexandru Briciu a absolvit în anul 2006 Seminarul Teologic Ortodox "Neagoe-Vodă Basarab" de la Curtea de Argeș. Apoi a obținut licența, masteratul și doctoratul în cadrul Facultății de Teologie „Justinian Patriarhul” din București. Remarcându-se ca talentat istoric, devotat scriitor, priceput orator și iscusit editor, s-a angajat în cadrul departamentului Ziarul Lumina al Patriarhiei Române unde activează până în prezent.

Teza de doctorat a lui Alexandru Briciu, „Mitropolitul Antonie Plămădeală, diplomat creștin. Contribuții la dezvoltarea dialogului teologic internațional”, susținută în cadrul

Recenzii

Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București este încă o operă care pune în lumină viața și contribuția esențială a vrednicului de pomenire Mitropolit Antonie Plămădeală în cadrul Bisericii Ortodoxe Române. Această teză de doctorat a fost publicată în 2017 la Editura Andreiana din Sibiu, patria în care a slujit Mitropolitul Antonie Plămădeală.

În decursul a 35 de ani de slujire arhierescă ca Episcop vicar patriarhal(1970-1980), Episcop al Buzăului (1980-1982) și Mitropolit al Ardealului(1982-2005), Antonie Plămădeală a cinstit și a slujit Biserica lui Hristos cu evlavie și demnitate. În acest răstimp vrednicul ierarh a desfășurat numeroase activități de diplomație bisericească și a contribuit la dezvoltarea dialogului teologic internațional.

Cartea este împărțită în trei părți. Prima parte prezintă participarea și contribuția Mitropolitului Antonie Plămădeală la dialogul cu Bisericile Ortodoxe surori. În 1970 , tânărul Leonida Plămădeală este hirotonit în demnitatea de episcop vicar patriarhal, fiind responsabil cu implicarea Bisericii Ortodoxe Române în dialogurile externe internaționale. În această poziție, ierarhul a desfășurat mai multe activități în afara țării cu un rol misionar. Tot prin vizitele Bisericilor Ortodoxe surori din afara granițelor și prin primirea fraților noștri ortodocși, Mitropolitul Antonie a marturisit credința Ortodoxă Română și a fost în comuniune frățească cu membrii Bisericii lui Dumnezeu cea una, sfânta, sobornicească și apostolească. În numeroasele ședințe de dialog teologic „reprezentantul Bisericii Ortodoxe Române pleda pentru comunicare în vederea obținerii de rezultate în dialogurile bilaterale”(pag. 156). La începutul anilor '90, ierarhul a reprezentat Patriarhia Romana în cadrul întrunirilor de dialog cu Bisericile Vechi-Orientale care au avut ca scop restabilirea comuniunii întrerupte în urma cu 15 secole. Mitropolitul Antonie s-a implicat și în pregătirile Sfântului și Marelui Sinod Ortodox (desfășurat în perioada 18-26 iunie 2016) care avea ca scop mărturia unitară a Ortodoxiei. Astfel, ierarhul, ca și teolog care a contribuit la pregătirea acestui eveniment, a fost pomenit la Sf. Liturghie săvârșita cu ocazia începerii discuțiilor sinodale.

A doua parte a cărții îl prezintă pe Mitropolitul Antonie Plămădeală activ în dialogul teologic din cadrul organizațiilor creștine internaționale. La sfârșitul anilor 50, după ce ierarhul Antonie Plămădeală îndurase mai multe suferințe din partea regimului comunist, a mărturisit cu o mai mare ardoare Biserica lui Hristos în cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Ierarhul era de parere ca „ecumenismul este bun, dar C.E.B., prin evoluția sa din ultimul timp, s-a îndepărtat de crezul inițial și și-a pierdut identitatea dintru începuturile sale”(pag. 275). De asemenea, cu ocazia desfășurării Conferinței Bisericilor Europene, ierarhul s-a implicat activ și în discuțiile de la Nyborg (din Danemarca). Prin contribuția Înaltpreasfintei Sale s-au obținut numeroase ajutoare financiare și s-au respins anumite acuzații neîntemeiate care puteau pune în pericol Biserica Ortodoxa Română.

Partea a treia prezintă participarea și contribuția Mitropolitului Antonie Plămădeală la dialogurile teologice intercreștine. A dialogat cu Biserica Romano-Catolică, cu Biserica Greco-Catolică, cu Biserica Veche Catolică dar și cu Bisericile Protestante. În occident a expus numeroase mărturii ale spiritualității ortodoxe, înaintând comisiilor pagini întregi care au fost amplu studiate în mediile academice. Mitropolitul Antonie a observat că dialogul cu Biserica Romano-Catolică a fost cel mai productiv datorită faptului că Biserica Ortodoxă avea un fond teologic mult mai profund și complex. Relațiile cu Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolica, nu au putut fi stabilite în afara dialogului oficial cu Biserica Romano-Catolica. Legat de Bisericile Protestante putem spune ca Mitropolitul Antonie Plămădeală nu a reprezentat

Recenzii

oficial Biserica Ortodoxa in dialog cu acestea; el doar a avut anumite relații personale cu unii reprezentanți ai Bisericilor Anglicane, Luterane și Reformate.

Pentru întocmirea acestei teze de doctorat, doctorandul Alexandru Briciu a desfășurat anumite campanii de cercetare a vieții Mitropolitului Antonie Plamadeala. Astfel, cu binecuvântarea Patriarhiei Române, a purtat vizite la Chambesey sau Geneva unde a cercetat cu deamănuntul documentele referitoare la opera lui Antonie Plamadeala. În țară, a primit aprobarea ca să studieze arhivele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și dosarele Securității. Un izvor valoros de informații a fost și Manastirea „Brâncoveanu” - Sâmbăta de Sus, județul Brașov - unde este depusă biblioteca personală a Mitropolitului Antonie. În viața sa, ierarhul a avut o pasiune aparte pentru istorie și, spunea el, ca așa cum el este interesat de viața și activitatea ierarhilor anteriori, tot așa va fi și el cercetat în viitor. De aceea, și-a organizat biblioteca cu o mare strictete, punând mare accent pe conservarea lucrărilor despre viața lui.

Student Antonescu Laurențiu

CHINONICARUL VECHILOR DASCĂLI - adică chinonice alcătuite de către vechi dascăli și exghisite din vechea notație în cea nouă de către Hurmuz Hartofilax. Partea I: Extrase din manuscrisul 705 al Metocului Sfântului Mormânt din Constantinopol 1829, Tradiția Psaltică 1, Asociația Culturală Byzantion, Iași 2018, 418p.

Fără îndoială că muzica bisericească se află astăzi într-o situație delicată și precară. Pe de o parte asistăm la explozia posibilităților tehnice de înregistrare și multiplicare audio, avem acces la muzică bisericească din orice colț al pământului și din diferite epoci, avem radio și televiziune care distribuie slujbele ortodoxe prin mijloacele de comunicare în masă, dar pe de altă parte asistăm neputincioși la sărăcirea continuă a muzicii de strună, a muzicii bisericești. Școlile de cântăreți s-au desființat treptat iar numărul celor care pot cânta bine după notația muzicală bizantină a scăzut considerabil în ultimii ani. Chiar și în Transilvania, unde se practică o muzică de tradiție bizantină fără notația psaltică, după Cunțan, sau Lugojan, cântăreții bisericești care să stăpânească bine glasurile bisericești sunt din ce în ce mai puțini. Noua apariție editorială prezentată aici vine să pună degetul în rană, deoarece declanșează sentimente contradictorii, făcându-ne să ne întrebăm cine va mai putea cânta aceste compoziții, dar în același timp oferindu-ne deliciul împărtășirii de unele din cele mai rafinate compoziții muzicale ale perioadei bizantine și post-bizantine.

Este vorba despre o colecție de chinonice – cântări compuse pentru momentul împărtășirii în cadrul Sfintei Liturghii – conținute în manuscrisul nr. 705 al metocului Sfântului Mormânt de la Constantinopol. Ele au fost editate în originalul lor grecesc în anul 2014 de Persinakis E. Dimitrios, iar acum sunt oferite publicului românesc prin grija asociației culturale Byzantion (Adrian Sîrbu și Irina Cușnir), care au tradus și au adaptat în limba română cântările și au adăugat un valoros studiu introductiv (pp. 11-38).

Importanța acestui volum este multiplă și încerc în cele ce urmează să o creionez. În primul rând volumul oferă accesul la unele din cele mai valoroase compoziții dedicate momentului culminant al Sfintei Liturghii din tradiția bizantină, anume împărtășirea preoților și a credincioșilor. Este bineștiut faptul că o mare parte din compozițiile muzicale din perioada